

Τὸ κοριτσάκι μὲ τὰ σπύρτα

Χὰνς Κρίστιαν Ἄντερσεν - Hans Christian Andersen

Διαβάστε και άλλα παραμύθια του Αντερσεν στην ελληνική και αγγλική γλώσσα (24grammata.com) [εδώ](#)

Ἦταν Δεκέμβριος, ἡ τελευταία ἡμέρα τοῦ χρόνου. Χιόνιζε ἀσταμάτητα καὶ ἡ μεγάλη πόλη εἶχε σκεπαστεῖ μὲ ἓνα κατάλευκο πέπλο, ἐνῶ τὸ σούρουπο ἔπεφτε μουντό. Στους χιονισμένους δρόμους, χαρούμενοι διαβάτες βάδιζαν βιαστικά, φορτωμένοι μὲ φανταχτερὰ πακέτα καὶ δῶρα. Μὰ κανεὶς δὲν ἔδινε σημασία στὸ κοριτσάκι μὲ τὰ σπύρτα! Ἄδικα ἡ μικρὴ ὀρφανὴ διαλαλοῦσε τὴ φτωχικὴ πραγματεία της καὶ σίμωνε δειλὰ τοὺς περαστικούς, ζητώντας μὲ σβησμένη φωνὴ νὰ ἀγοράσουν ἓνα κουτὶ σπύρτα. Ἄδικα ψιθύριζε ἀχνὰ πῶς δὲν ζητιάνευε, πῶς πουλοῦσε σπύρτα γιὰ νὰ ζήσει, ἀφοῦ δὲν εἶχε κανένα στὸν κόσμο. Δὲν εἶχαν ὦρα γιὰ μία πλανόδια πωλήτρια. Νύχτωνε καὶ ὅλοι βιάζονταν νὰ ἐπιστρέψουν στὰ ζεστὰ τους σπίτια, στὴν οἰκογενειακὴ θαλπωρὴ, στὸ γιορτινὸ τραπέζι μὲ τὶς χίλιες λιχουδιές, στὸ καταστόλιστο χριστουγεννιάτικο δέντρο.

Οἱ διαβάτες, τυλιγμένοι στὰ ζεστὰ πανωφόρια τους, μὲ τὰ μάλλινα καπέλα κατεβασμένα ὡς τὰ αὐτιά καὶ τὶς ἐσάρπες γύρω ἀπὸ τὸ λαιμό, ἔτρεχαν κρατώντας πακέτα στὰ γαντοφορεμένα τους χέρια, ἐνῶ ἡ ζεστὴ ἀνάσα τους ἄχνιζε στὸν παγωμένο ἀέρα. Οἱ καρότσες περνοῦσαν βιαστικά καὶ οἱ ρόδες τους ἄφηναν βαθιὲς αὐλακιές στὸ χιονισμένο δρόμο. Τὰ ἄλογα ρουθούνιζαν καλπάζοντας ρυθμικὰ πάνω στὸ λιθόστρωτο καὶ τὰ πέταλά τους τίναζαν λάσπη καὶ μισολειωμένο χιόνι.

Ξαφνικά, μιὰ ἄμαξα πέρασε τόσο γρήγορα ποὺ ἡ μικρούλα μόλις ποὺ πρόλαβε νὰ τραβηχτεῖ στὴν ἄκρη τοῦ δρόμου. Καὶ ὅπως ἡ παιδούλα γλιστροῦσε στὸ χιόνι, τὸ ἓνα της ξύλινο τσόκαρο τινάχτηκε πέρα μακριά, ἐνῶ τὰ σπύρτα ξέφυγαν ἀπὸ τὴν ποδιά της καὶ σκορπίστηκαν δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ στὸν ὑγρὸ δρόμο.

Τὸ κοριτσάκι γονάτισε στὸ χιόνι καὶ ἄρχισε νὰ μαζεύει ἕνα-ἕνα τὰ μουσκεμένα σπίρτα. Αὐτὰ ἦταν ὅλο τὸ βιὸς καὶ ὅλος ὁ κόσμος της. Γονεῖς, σπίτι, οἰκογένεια δὲν ἦταν παρὰ μία μακρινὴ ἀνάμνηση γιὰ τὴ φτωχὴ ὀρφανή. Μόνη της περιουσία, τὰ νοτισμένα ἀπὸ τὸ χιόνι ξυλάκια, τὰ μουσκεμένα σπίρτα.

Τρέμοντας ἀπὸ τὸ κρύο μέσα στὰ φθαρμένα ρουχαλάκια της, μὲ τὰ ποδαράκια γυμνὰ μέσα στὸ χιόνι, ἡ μικρούλα μάζευε μὲ τὰ ξυλιασμένα ἀπὸ τὸ κρύο χεράκια ἕνα-ἕνα τὰ σπίρτα καὶ τὰ ξανάχωνε προσεκτικὰ στὸν κόρφο της. Τὸ χιόνι ἔπεφτε πυκνὸ πάνω στὰ ἀπαλὰ μαλλάκια, βρέχοντας τὶς πυρόξανθες μποῦκλες ποὺ κολλοῦσαν στὸ ὠχρὸ προσωπάκι της.

Καὶ ὅπως μάζευε βιαστικὰ τὰ σπίρτα, ἕνα ἀγόρι κουκουλωμένο ζεστά, πέρασε σιμά, εἶδε τὸ ξύλινο τσόκαρο, ἔσκυψε, τὸ πῆρε καὶ ἔφυγε γοργά, πρὶν ἡ μικρούλα προλάβει νὰ μιλήσει.

Ἀναστενάζοντας ἀπογοητευμένη, ἡ μικρούλα μὲ τὰ σπίρτα ἀνασηκώθηκε καὶ ξαναπῆρε τὴ στράτα, σέρνοντας βαριὰ τὰ βήματά της. Ἐνωθε πιά βασανιστικὰ τὸ κρύο, τὴν κούραση, τὴν πείνα, μὰ δὲν εἶχε πουλήσει οὔτε ἕνα κουτὶ σπίρτα ἀπὸ τὸ πρωί. Πῶς νὰ γυρίσει νηστική, χωρὶς οὔτε ἕνα ξεροκόμματο, πίσω στὴν παγωμένη τρώγλη;

Ἀλλὰ πάλι, ποῖος θὰ ἀγόραζε σπίρτα τὴ νύχτα τῆς παραμονῆς τῆς Πρωτοχρονιάς; Ὅλοι εἶχαν τὰ πάντα περισσά. Οἱ δρόμοι εἶχαν τώρα ἐρημώσει. Ἀπὸ τὶς σφαιλιστὲς ἐξώθυρες ἀκούγονταν κάλαντα, τραγούδια καὶ γέλια καὶ πίσω ἀπὸ τὰ φωτισμένα παράθυρα φάνταζαν πανέμορφα τὰ στολισμένα δέντρα.

Τὸ κοριτσάκι προχώρησε στὴ γωνιὰ τοῦ δρόμου καί, μαγεμένη λές, κοντοστάθηκε κάτω ἀπὸ τὸν ἀναμμένο φανοστάτη. Ἀπὸ τὸ παράθυρο κάποιου σπιτιοῦ ἔβλεπε ἕνα

δωμάτιο με χριστουγεννιάτικες γιρλάντες και στολίδια και μία τρυφερή μανούλα να ταΐζει με στοργή και απέραντη αγάπη την κορούλα της.

Τὰ ματάκια της βούρκωσαν. Αποκαμωμένη και μελαγχολική κούρνιασε στο πλατύσκαλο τῆς βαριᾶς πόρτας, πού τῆ στόλιζαν στεφάνια και γιρλάντες ἀπὸ γκι και οὔ. Τότε κοντοζύγωσε δειλὰ ἓνα ἀδέσποτο σκυλάκι. Ἡ καρδιά τῆς μικρῆς σπάρραξε. Δὲν εἶχε τίποτε νὰ τὸ φιλέψει, οὔτε μία μπουκιά φαγητὸ νὰ μοιραστεῖ μαζί του. Μόνο χάρδια μποροῦσε νὰ τοῦ δώσει και λόγια παρηγοριᾶς. Ἡ ὥρα περνοῦσε και τὸ κρῦο γινόταν ὄλο και πιὸ διαπεραστικό. Κανεις δὲν θὰ ἀγόραζε πιὰ σπέρτα. Ἄν ἄναβε ἓνα, ἓνα μονάχα, γιὰ νὰ ζεστάνει στὴ φλογίτσα του τὰ ξυλιασμένα δάχτυλά της;

Καθὼς ἄναψε τὸ σπέρτο, με τὰ μάτια τῆς φαντασίας της ἢ μικρούλα εἶδε μες στὴ λάμψη του, μιὰ εἰκόνα γεμάτη ὁμορφιά, ζεστασιὰ τρυφερότητα και εὐτυχία.

Καταμεσῆς τοῦ δρόμου, λέει, ἀνάμεσα στὰ ψηλὰ σπίτια με τὶς χιονισμένες στέγες και τὶς καμινάδες πὸ καπνίζουν, ἔστεκε ζεστὴ και πυρακτωμένη μία ἀναμμένη σόμπα ἀπὸ μαῦρο μαντέμι. Οἱ φλόγες φάνταζαν κατακόκκινες και πελώριες μέσα ἀπὸ τὴ μισάνοιχτη πορτούλα και μία τσαγιέρα με εὐωδιαστὸ τσάι ἄχνιζε στὴ φωτιά, ἐνῶ μία τρυφερὴ γατούλα μισοκοιμόταν γουργουρίζοντας πάνω στὸ μαλακὸ χαλάκι. Ὕστερα ἢ φλόγα τοῦ σπέρτου τρεμόπαιξε κι ἔσβησε. Ἡ μικρούλα δὲν δίστασε διόλου. Πῆρε ἓνα δεῦτερο σπέρτο, τὸ ἔτριψε με δύναμη και στὰ μαγεμένα μάτια της παρουσιάστηκε ἓνα πλούσια στρωμένο γιορτινὸ τραπέζι. Πάνω στὸ φρεσκοσιδερωμένο κεντητὸ λινὸ τραπεζομάντηλο, ἢ ροδοκόκκινη καλοψημένη γαλοπούλα εὐωδίαζε στὴν πιατέλα, ἢ σούπα ἄχνιζε στὴ σουπιέρα και τὰ ἀφρᾶτα ψωμάκια μοσχομύριζαν γλυκάνισο και μυρωδικά.

Στὸ φῶς τοῦ φανοστάτη τοῦ γκαζιοῦ οἱ κοῦπες με τὰ γλυκίσματα γίνονταν ἀκόμα πιὸ λαχταριστές, ἐνῶ κάπου ἀπὸ τὸ βάθος ἔφθανε λιγωτικὴ ἢ εὐωδιὰ ἀπὸ τὰ τσουρέκια. Ὡσπου ἢ φλογίτσα ἔσβησε ἤρεμα και τὸ ξυλάκι στὸ παγωμένο χέρι τῆς μικρούλας

ἀπέμεινε μαῦρο, καρβουνιασμένο.

Χωρίς χρονοτριβή, τὸ κοριτσάκι πῆρε ἕνα ἀκόμα σπύρτο καὶ τὸ ἄναψε μὲ λαχτάρα. Καὶ ἡ μαγική του φλόγα φώτισε γιὰ λίγο ἄλλη μιὰ ὀπτασία. Στὴν ἔρημη πλατεία τῆς πόλης ὑψώθηκε ξαφνικὰ ἕνα τεράστιο καταπράσινο καὶ φουντωτὸ ἔλατο. Ἐπάνω στὰ κλωνιά του ἄστραφταν δεκάδες πολύχρωμα κεράκια καὶ στὸ φῶς τους οἱ βελόνες τοῦ δέντρου ἔλαμπαν. Γιρλάντες ἀπλώνονταν μὲ χάρη στὰ κλαριά καὶ χρωματιστὲς μπαλίτσες ἰρίδιζαν στὸ μισόφωτο. Ἐδῶ κι ἐκεῖ μικρὰ δωράκια, τυλιγμένα σὲ γυαλιστερὸ χριστουγεννιάτικο χαρτί, περιμέναν νὰ ἀπλώσεις τὸ χέρι καὶ νὰ τὰ πάρεις... Μὰ σὰν ἔσβησε τὸ σπύρτο, χάθηκε μονομιᾶς ὅλη τούτη ἡ ὁμορφιά.

Τὸ κοριτσάκι δὲν ἄντεξε. Πῆρε ὅλα τὰ σπύρτα ἀπὸ τὴν ποδιά της καὶ ἕνα ἕνα ἄρχισε νὰ τὰ ἀνάβει. Τότε, τὰ ἀναμμένα ξυλάκια ξέφυγαν ἀπὸ τὰ παγωμένα δάχτυλά της, τινάχτηκαν στὸ νυχτερινὸ ἀγέρα καὶ ἄρχισαν νὰ διαγράφουν μικρὲς φωτεινὲς τροχιές, πὺ σπίθιζαν σὰν πυροτεχνήματα ἢ σὰν ἀναρίθμητα ἀστεράκια στὴν οὐρὰ ἑνὸς τεράστιου κομήτη. Καὶ σὲ λίγο ὁ κομήτης ἤρθε καὶ καρφώθηκε στὸ βελούδινο οὐρανό, πελώριος, ὀλόφωτος, ἐκτυφλωτικός...

Ὡσπου τὸ πελώριο ἀστέρι σιγὰ-σιγὰ μεταμορφώθηκε. Τὸ ἐκτυφλωτικὸ φῶς τοῦ γέμισε σκιὲς πὺ πῆραν σχῆμα καὶ μορφή καὶ ξαφνικὰ ὁ κομήτης ἄλλαξε ὄψη καὶ ἔγινε μία γριούλα μὲ τρυφερὸ πρόσωπο καὶ ζεστὸ χαμόγελο, μὲ γελαστὰ μάτια καὶ μία ὀρθάνοιχτη στοργικὴ ἀγκαλιά. «Γιαγιά!» ψιθύρισε ἐκστατικὴ ἢ μικρούλα, ἀναγνωρίζοντας τὴ σεβάσμα γυναικίκα. «Πολυαγαπημένη μου, γλυκιὰ γιαγιούλα! Ἐσὺ εἶσαι, πὺ μοῦ ἔψηνες πίτες καὶ χίλιες ἄλλες λιχουδιές, πὺ μοῦ σιγοτραγουδοῦσες νανουρίσματα καὶ μὲ κοίμιζες μὲ παραμύθια γιὰ νεράιδες καὶ ζωτικά, πὺ μὲ σκέπαζες στοργικὰ κι ἔγιανες τὸ λαβωμένο γόνατό μου! Μὴ μὲ ἀφήσεις μόνη ἄλλο πιά. Πάρε με κοντά σου!».

Καὶ ἡ γιαγιά, σὰν ὅλες τὶς γιαγιάδες τοῦ κόσμου, ἄνοιξε τὴ ζεστὴ ἀγκαλιά της κι

ἔκλεισε μέσα σφιχτά τη μονάκριβη ἐγγόνα της. Καὶ ὅπως τὴ γλυκοφιλοῦσε, τὴν πῆρε καὶ πέταξαν ψηλὰ στὰ οὐράνια, πάνω στὰ σπίτια καὶ στὰ δέντρα. «Κοίτα!» εἶπε ἡ γιαγιά. «Κάθε σπιτικὸ εἶναι καὶ μία οἰκογένεια καὶ τὸ κάθε παραθύρι φωτίζει ὄχι τὸ φῶς μιᾶς λάμπας, ἀλλὰ ἡ ἀγάπη ποὺ ἐνώνει τὴν οἰκογένεια. Μὲ τὴν ἀγάπη μπορεῖς νὰ φωτίσεις καὶ νὰ ζεστάνεις τὸν κόσμο ὅλο! Μὴ διώξεις ποτὲ τὴν καλωσύνη ἀπὸ τὴν καρδιά σου καὶ τότε θὰ βρίσκεις, μὰ καὶ θὰ χαρίζεις πάντα τὴν ἀγάπη».

Σὰν ξημέρωσε ἡ Πρωτοχρονιά, οἱ περαστικοὶ εἶδαν ἀπορημένοι μία γλυκιὰ φτωχοντυμένη παιδούλα νὰ κοιμᾶται γαλήνια στὸ πλατύσκαλο ἐνὸς σπιτιοῦ ἐπάνω στὸ χιόνι, τριγυρισμένη ἀπὸ ἀναρίθμητα καμένα σπέρτα. Καὶ σὰν ἄνοιξε ἡ ἐξώθυρα καὶ βγῆκαν οἱ νοικοκυραῖοι τοῦ σπιτιοῦ, συγκινήθηκαν. Ἄνοιξαν ὀρθάνοιχτη τὴν ἀγκαλιά τους καὶ πῆραν κοντὰ τοὺς τὸ κοριτσάκι μὲ τὰ σπέρτα καὶ μαζί τὸ φτωχὸ ἀδέσποτο σκυλάκι. Καὶ στὸ σπιτικὸ αὐτὸ δὲν ἔπαψε ποτὲ νὰ βασιλεύει ἡ ἀγάπη, ποὺ ζέσταινε καὶ φώτιζε ὅλους γύρω.